

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут мистецтв

Кафедра академічного та естрадного вокалу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
 О. Б. Жильцов
« 05 » * 12 * 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ХОРОВИЙ КЛАС І ПРАКТИКУМ
РОБОТИ З ХОРОМ

спеціальності 025 «Музичне мистецтво»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
освітньо-професійних програм
підготовки магістра музичного мистецтва
025.00.01 «Музичне мистецтво»

Київ – 2018

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554 Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № <u>1386/18</u>	
 (підпис)	 (прізвище, ініціали)
« »	20 <u>12</u> р.

Розробник: Заверуха Олена Леонідівна, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу

Викладач: Заверуха Олена Леонідівна, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри академічного та естрадного вокалу

Протокол від 5.09. 2018 року № 9

Завідувач кафедри (Ю.В. Мережко)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 025 «Музичне мистецтво»

___ . ___ . 2018 р.

Гарант освітньої програми
(керівник проектної групи) (О.М. Олексюк)
(підпис)

Робочу програму перевірено

___ . ___ . 2018 р.

Заступник директора (А.О. Таранник)

Пролонговано:

на 2019/2020 н.р. (Підпис) (Мережко Ю.В.) (ПІБ), «29»08 2019 р., протокол № 7

на 20__/20__ н.р. _____ (Підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (Підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (Підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	Денна		Заочна	
Вид дисципліни	<i>Нормативна</i>			
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>Українська</i>			
Загальний обсяг кредитів/ годин	<i>6 / 180</i>			
Курс	<i>V</i>		–	
Семестр	<i>IX</i>	<i>X</i>	–	–
Кількість змістових модулів за розподілом:	<i>1</i>		–	
Обсяг кредитів	<i>4</i>			
Обсяг годин, у тому числі:	<i>60</i>	<i>60</i>	–	–
Аудиторні	<i>56</i>	<i>56</i>	–	–
Модульний контроль	<i>4</i>	<i>4</i>	–	–
Семестровий контроль	–	–	–	–
Самостійна робота	–	–	–	–
Форма семестрового контролю	<i>залік</i>	–	–	–

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: підготувати майбутніх магістрів до організації і здійснення викладацької та вокально-хорової діяльності зі студентами на уроках музики та в позаурочний час у закладах вищої освіти.

Завдання курсу:

- забезпечення підготовки висококваліфікованих фахівців в галузі хорового мистецтва з надбанням практичних та методичних знань, умінь і навичок,
- стимулювання професійно-творчого розвитку,
- становлення особистісної професійної позиції, спрямованої на художнє мислення та готовність до самовдосконалення;
- оволодіння вокально-хоровими та художньо-виконавськими навичками;
- засвоєння методів практичної роботи з хором колективом.

3. Результати навчання за дисципліною:

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Хоровий клас і практика роботи з хором» студенти мають засвоїти такі вміння:

- володіти навичками правильного вокального співу, співочого дихання, мелодичного і гармонічного слуху, точної інтонації, строю та ансамблю, впевненого художньо-осмисленого індивідуального виконання хорових партій;
- знати методiku вокально-хорової роботи з хором, теоретичні основи роботи хорового класу, методи спілкування з хоровим колективом, методiku розучування хорових творів з хором.
- бути здатними до практичної діяльності з хором (вокальної роботи в хорі та елементами хорового звучання);
- бути здатними до публічної виконавської діяльності;
- володіти виразністю і емоційністю під час виконання творів;
- володіти методами вокально-хорової роботи та особливостей репетиційного процесу;
- формулювати і висловлювати власну думку та аргументувати свої наміри під час роботи з хором.
- володіти культурою спілкування при роботі з хором.
- знати творчість яскравих представників Київської партесної хорової школи (Д.Бортнянський, А.Ведель, М.Березовський, Т.Ломакін), відомості про візантійський церковний спів, духовний та світський кант, витоки григоріанського хоралу, музичних літургійних мес, специфіку хорового виконавства, твори зарубіжних композиторів-класиків

4. Структура програми навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Усього	Аудиторні					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Методика вокально-хорової роботи в хоровому класі							
9 семестр							
Тема 1. Теоретичні основи роботи хорового класу. Методика вокальної хорової роботи в хоровому класі	28	-	-	28	-	-	-
Тема 2. Духовна музика. Творчість яскравих представників Київської партесної хорової школи (Д.Бортнянський, А.Ведель, М.Березовський, Т.Ломакін та інші)	28	-	-	28	-	-	-
Модульний контроль.	4	-	-	-	-	-	-
Семестровий контроль. Залік	+	-	-	-	-	-	-
Разом	60	-	-	56	-	-	-
10 семестр							
Тема 1. Коріння григоріанського хоралу, музичних літургій-мес, реквієму в західноєвропейській духовній музиці	28	-	-	28	-	-	-
Тема 2. Специфіка хорового виконавства. Твори зарубіжних композиторів-класиків (З.Кодай, П.Чайковський, М.Мусоргський, Б.Сметана та інші)	28	-	-	28	-	-	-
Модульний контроль	4	-	-	-	-	-	-
Разом	60	-	-	56	-	-	-
Усього	120	-	-	112	-	-	-

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ЗАКРІПЛЕННЯ ВОКАЛЬНО-ХОРОВИХ НАВИКІВ СПІВУ

Методика вокально-хорової роботи в хоровому класі.

Тематичний модуль 1.1 Теоретичні основи роботи хорового класу та методика вокальної хорової роботи в хоровому класі.

Місце курсу в системі професійної підготовки майбутнього фахівця. Зв'язок курсу з мистецькими, психолого-педагогічними та фаховими дисциплінами (з постановкою голосу, диригуванням та основним музичним інструментом).

Методична система вокально-хорової роботи: вироблення єдиної манери співу, набуття навичок чистоти інтонування, підвищення гостроти мелодичного та гармонічного слуху. Вправи для удосконалення музичного слуху, чуття ритму, співочого дихання, дикції, розширення діапазону голосу, правильного звукоутворення, набуття навичок співу в ансамблі, художньо-виразного виконання.

Література основна: 1,1; 1,4; 1,6; 1,7; 1,8; 1,10; 1,11.

Література додаткова: 2,1; 2,3; 2,5; 2,7; 2,8; 2,9; 2,15; 2,16; 2,17.

Тематичний модуль 1.2 Духовна музика. Творчість яскравих представників Київської партесної хорової школи (Д.Бортнянський, А.Ведель, М.Березовський, Т.Ломакін та інші).

Візантійський церковний спів в Україні-Русі в X ст. Роль духовної музики. Київська школа знаменного співу. Два види ідеографічної нотації (знаменна та конзакерна). Старокиївська безлінійна нотація.

Духовні та світські канти. Три функції духовних кантів: панегірична (прославлювальна), морально-дидактична (виховна), молитовна (канти молитовного характеру зі зверненням до Бога, Христа, Богородиці). Світські канти кінця XVII- першої половини XVIII ст.

Література основна: 1,1; 1,4; 1,6; 1,7; 1,8; 1,10; 1,11.

Література додаткова: 2,1; 2,3; 2,5; 2,7; 2,8; 2,9; 2,15; 2,16; 2,17.

Тематичний модуль 1.3 Коріння григоріанського хоралу, музичних літургій-мес, реквієму в західноєвропейській духовній музиці.

Витоки виникнення григоріанського хоралу. Особливості григоріанського співу. Жанр меси, її структура та різновидності.

Література основна: 1,1; 1,4; 1,6; 1,7; 1,8; 1,10; 1,11.

Література додаткова: 2,1; 2,3; 2,5; 2,7; 2,8; 2,9; 2,15; 2,16; 2,17.

Тематичний модуль 1.4 Специфіка хорового виконавства. Твори зарубіжних композиторів-класиків (З. Кодай, П. Чайковський, М. Мусоргський, Б. Сметана та інші).

Творчий доробок російських композиторів XIX – перш. пол. XX ст. (П. Чайковський, С. Рахманінов, П. Чесноков, О. Архангельський та інші).

Література основна: 1,1; 1,2; 1,4; 1,6; 1,7; 1,8; 1,9; 1,10; 1,11.

Література додаткова: 2,1; 2,3; 2,5; 2,6; 2,7; 2,8; 2,9; 2,10; 2,14; 2,15; 2,16; 2,17.

3. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	-	-	-	-	-
Відвідування семінарських занять	-	-	-	-	-
Відвідування практичних занять	1	28	28	28	28
Робота на семінарському занятті	-				
Робота на практичному занятті	10	28	280	28	280
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-	-	-	-	-
Виконання завдань до самостійної роботи					
Виконання модульної роботи	25	2	50	2	50
Виконання ІНДЗ	-	-	-	-	-
Разом		-	358	-	358
Максимальна кількість балів			358	-	358
Розрахунок коефіцієнта:			3,58	-	3,58

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання
Не передбачено навчальним планом

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль проводиться у формі практичного завдання, опанованого студентами впродовж семестру.

№	Критерії оцінювання	Бали
1	Демонстрування методики вокально-хорової роботи в хоровому класі	25
2	Розповісти про творчість яскравих представників Київської партесної хорової школи (Д.Бортнянський, А.Ведель, М.Березовський, Т.Ломакін та інші).	25
3.	Розповісти про витoki григоріанського хоралу, музичних літургій-мес, реквієму в західноєвропейській духовній музиці.	25
4.	Розповісти про специфіку хорового виконавства.	25
Максимальна кількість балів		100

6.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Залік виставляється за результатами роботи студентів упродовж семестру (на практичних заняттях, за виконання самостійної роботи та модульний контроль), знання хорового репертуару та матеріалу курсу, своєчасності та якості здачі партій хорових творів, означених репертуаром курсу, ініціативності та активності у творчому процесі роботи колективу: виступи у творчих заходах, конкурсах, фестивалях тощо. Результати оцінюються за стобальною шкалою відповідно до кількості набраних балів (див. Навчально-методичну карту дисципліни).

Загальне оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється на підставі суми результатів проміжного та підсумкового контролю (заліку).

6.5 Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

Не передбачено у зв'язку зі специфікою даної навчальної дисципліни

Рекомендований репертуар для практичного та самостійного опрацювання

Духовна музика

1. М. С. Скорик Псалом № 38 „Не карай мене”.
2. Г. Гаврилець „Богородице Діво, радуйся”(псалом).
3. Дм. Бортнянський Концерт № 28.
4. Дм. Бортнянський Концерт № 32.
5. М. Скорик Псалом № 53.
6. І. Дегтярев «Хваліте іме Господа».
7. «Ой зійшла зоря» - релігійний кант, муз. М. Монових.
8. «На небі зірка ясна засіяла» - муз. обр. О. Нижанківського.
9. «Що то за предиво» - різдвяна колядка в обр. В. Барвінського.
10. «Алілуя», муз. С. Модкевича.
11. «Під його милістю», муз. Д. Бортнянського.
12. «На божественній стражі», муз. А. Веделя.
13. «Радуйтеся, праведнії», муз. М. Березовського.
14. «Святий Боже», муз. С. Воробкевича.
15. «Многая літа», слова і муз. С. Воробкевича.
16. «Молитва за Україну» муз. М. Лисенка, вірші О. Кониського.
17. Є. Легостаєв «Хвалите Господа с небес».
18. М. Скорик «Не карай мене, о Господи».
19. П. Чесноков «Хвалите Господа с небес».
20. М. Леонтович «Прелюдія».
21. М. Скорик. Псалом «Не карай мене, о Господи».
22. А. Гаврилець «Засвічу свічу».
23. О. Андреев-Оскар «Тропар Різдва».
24. М. Вербицький «Ангел вопіяше».
25. Невідомий український композитор XVII століття. Партесний концерт .
26. «Пречистому Твоєму образу поклоняємося».

Духовна музика (зарубіжні меси)

1. Г. Форе Меса № 5 „AgnusDei”.
2. С. Франк „Псалом”.
3. А. Ведель «Ти моя кріпость, Господи».
4. А. Ведель «Душе моя».
5. А. Ведель «Величая величаю Тя, Господи».
6. З. Штробах «AveMaria».
7. А. Вівальді «Gloria» №7 «Dominefilii»
8. Дж. Бусто «AveMaria».
9. Д. Лобо «Paterrecavi» (Отче согріших).

10. К. Монтеверді «Cantate Domino» (Воспойте Господеві).

Твори зарубіжних композиторів

1. Й. Брамс «Пісня долі».
2. В. Моцарт «Соната D-dur», 1 ч.
3. Ф. Ліст «Концертний етюд №3 Des-dur».
4. Г. Гендель «Соната ля-мажор».
5. В. Моцарт «Фантазія сі-мінор».
6. О. Пітерсон «Етюд».
7. Р. Шуман «Анданте з квартету соль-мажор».
8. К. Дебюссі «Мрії».
9. К. Дженкіс. Adiemus «Amate Adea».
10. Б. Чілкот. A little Jazz Mass «Gloria»
11. К. Орф «O Fortuna».
12. Македонська народна пісня в обробці О. Зінов'єва «Сел наш Цуцул на землю».
13. Рукопис XVII століття. Анонім. Партесний концерт «Кто ны разлучит».
14. Д. Смирнов Концерт для женского хора в 5-ти частях:
  1. «Тебе поём»
  2. «Благослови, душе моя, Господи»
  3. «Ныне »
  4. «Свете тихий»
  5. «Хвалите имя Господне»
15. П. Чесноков «Совет прівічний».

Твори українських композиторів

1. Є. Станкович „Купальські пісні”.
2. обр. Л. А. Байди „Ой ходить Царенко” веснянка.
3. обр. Барабаш „Царівно” веснянка.
4. обр. Барабаш „Гаївка”.
5. І. Шамо „Веснянка”.
6. обр. І. Захаржевського „Ой на горі калина”.
7. Левшенко „Весняночка-паняночка”.
8. Г. Гаврилець „Купалочка.”
9. Г. Гаврилець „Засвічу свічу”.
10. Федорів „Ходила я по садочку”.
11. В. Степурко „Павана у завітчаних садах” (диптих).
12. Народна «Помощу кладочку».
13. Народна «А хто видав».
14. Ф. Колеса «Нарвала квіточок».

15. З. Лисько «Питалася мати дочку».
16. Народна «Ой весна - весняночка».
17. Народна «Благослови мати».
18. І. Штогаренко «На вгороді коло броду».
19. Домінчин «Марина».
20. І. Захаржевський «Не сходило вранці сонечко».
21. Л. Ревуцький «Хустина».
22. Б. Лятошинський «Із-за гаю сонце сходить».
23. О. Кошиць «Ой зійди, зійди».
24. І. Марток «Косив косар сіно».
25. О. Яковчук «Було не рубати».
26. А. Кушніренко «Чи я то долина».
27. О. Андреєва «Наймичка».
28. М. Лисенко «Веснянка» з опери «Енеїда», муз. редакція І. Захаржевського.
29. К. Стеценко «Гей, видно село», «Щедрий вечір», «Ой сива та, зозуленька» (українські народні пісні в обробці).
30. Українська народна пісня «Плавай, плавай, лебедонько» на слова Т.Г. Шевченка.
31. Українська народна пісня «Думи мої» на слова Т.Г. Шевченка.
32. Українська народна пісня в обробці М. Колесси «Весна наша».
33. Українська народна пісня в обробці Ф. Колесси, М. Колесси «ой, у полі криниченька».
34. Українська народна пісня в обробці К. Стеценка, вірші Б. Ленського «Чуєш, брате мій».
35. Українська народна пісня в обробці М. Вериківського «Ой дзвони, дзвонять».
36. «Колискова» сл. Л. Українки, муз. А. Авдієвського.
37. «Сонце заходить» вірші Т. Шевченка, муз. В. Іконника.
38. «Сонячний струм» вірші Бацо, муз. Л. Дичко.
39. М. Раков «Перші фіалки».
40. Д. Кабалевський «Концерт для скрипки з оркестром», 1 ч.
41. «Жито-мати» укр.. народна пісня, обробка Г. Верьовки.
42. «Ой, нащо ви, славні брати-гайдамаки» муз. К. Стеценка, вірші С. Черкасенка.
43. «Копав, копав криниченьку» українська народна пісня, обробка А. Авдієвського.
44. «Закувала та сива зозуля» музика П. Ніщинського, вірші Т. Шевченка.

45. «Зійди, та зійди, ясен місяченьку» українська народна пісня, обробка М. Куща.
46. «Як була я маленька» українська народна пісня, обробка А. Авдієвського.
47. «Думи мої, думи» літературно-музична композиція, обробка А. Авдієвського.
48. Г. Гаврилець. Колядка «Свят вечор».
49. Г. Гаврилець. Щедрівка «Гой, питалася княжа корона».
50. Ф. Колесси «В гаю зелененькім».
52. «Лебедина вірність» муз. Є. Мартинова, вірші А. Дементьєва.
53. В. Степурко «Павана» (у завітчаних садах).
54. О. Некрасов «Занадився журавель».
55. «Віночок закарпатських народних пісень» в обробці В. Бриліанта.
56. «Ой там за лісочком» українська народна пісня, обробка А. Авдієвського.
57. А. Гнатишин «Ой музику дуже люблю».
58. О. Яковчук «Щедрівка».
59. «Коло млина» українська народна пісня, обробка А. Гнатишина.
60. «Пісне моя» муз. Д. Січинський, вірші І. Франка.
61. «Срібні сани» муз. В. Жданкін, вірші Б.І. Антонича.

6.6. Шкала відповідності оцінок.

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни «Хоровий клас і практикум роботи з хором»

Разом: 120 год., практичні – 112 г., МКР – 8 год.

Змістові модулі	Змістовий модуль 1			
Назва модуля	<i>Методика вокально-хорової роботи в хоровому класі.</i>			
Кількість балів за модуль	308		308	
Практичні заняття	Теоретичні основи роботи хорового класу. Методика вокальної хорової роботи в хоровому класі.	Духовна музика. Творчість відомих представників Київської партесної хорової школи. Д.Бортнянський, А.Ведель, М.Березовський, Т.Ломакін та ін.	Коріння Григоріанського хоралу, музичних літургійних мес, реквієму в західно –європейській духовній музиці.	Специфіка хорового виконавства. Твори зарубіжних композиторів-класиків (З.Кодаї, П.Чайковський, М.Мусоргський).
Кількість балів (11 б)	(10+1)*14=154бали	(10+1)*14=154бали	(10+1)*14=154бали	(10+1)*14=154бали
Самостійна Робота (5 б)				
Види поточного контролю	МКР	МКР	МКР	МКР
Кількість балів	25 балів	25 балів	25 балів	25 балів
Разом	358		358	
Підсумковий контроль	Залік. Коефіцієнт – 3,58			

8. Рекомендовані джерела

Основна література:

1. Анисимов А. Дирижер-хормейстер / А. Анисимов. – Л.: Музыка, 1976. – 159 с. [Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://www.twirpx.com/file/864649/>.
2. Безбородова Л. Дирижирование : Учебное пособие / Л. Безбородова. — М.: Просвещение, 1990. – 159 с. [Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://www.twirpx.com/file/864997/>.
3. Білявський Є. Засвоєння сучасної музичної мови в хорі / Є. Білявський. – К. : Музична Україна, 1984. – 40 с. – Режим доступу : Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (1 збірник).
4. Дмитриевский Г. Хороведение и управление хором / Г. Дмитриевский. – М. : Музгиз, 1957. – Изд. 2. – 106 с. [Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://www.twirpx.com/file/1630463/>.
5. Емельянов В. Развитие голоса. Координация и тренинг. – СПб. : Лань, 1997. – 191 с. [Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://www.twirpx.com/file/118489/>.
6. Ержемский Г. Психология дирижирования / Г. Ержемский. – М.: Музыка, 1988. – Ч. 4. – 80 с. [Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://www.twirpx.com/file/693880/>.
7. Живов В. Хоровое исполнительство: теория, методика, практика / В. Живов. – М. : «ВЛАДОС», 2003. – 272 с. [Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://www.twirpx.com/file/311075/>.
8. Казачков С. От урока к концерту/ С. Казачков. – Учеб. пособие. – Казань: Изд-во Казанского университета, 1990. — 344 с. [Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://www.twirpx.com/file/1080252/>.
9. Колесса М. Основы техники диригування / М. Колесса. – К.: Муз. Україна, 1981 – 208 с. [Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://listid.ru/item/544824.html>.
10. Коломоець О. Хорознавство: навч. посібник / О. Коломоець. – Київ : Либідь, 2001. – 168 с. Режим доступу : Бібліотека Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка (37 збірника).
11. Соколов В. Работа с хором: Учебное пособие / ред. В. Панкратова, худож. О. Гребенюк. – Москва : Музыка, 1983. – 2-е изд. – 190 с. Режим доступу : Бібліотека Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка (1 збірка).

Додаткова література:

1. Апраксина О. Методика музыкального воспитания в школе: Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. № 2119 «Музыка и пение» / О. Апраксина. — М. : Просвещение, 1983. — 224 с. [Электронный ресурс] : Режим доступа : <http://www.twirpx.com/file/1862773/>.
2. Асафьев Б. Музыкальная форма как процесс. Кн. 1-2. — Л. : Музыка, 1971. — Изд. 2. — 376 с. [Электронный ресурс] : Режим доступа : <http://piano.ru/scores/books/asaf-forma.pdf>.
3. Байда Л. Вокально-хорова робота у системі підготовки майбутнього вчителя музики / Л. Байда. — Київ: УДПУ, 1997. — 69 с. Режим доступа: Бібліотека Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка (1 збірник).
4. Білявський Є. Засвоєння сучасної музичної мови в хорі / Є. Білявський. — К. : Музична Україна, 1984. — 40 с. — Режим доступа : Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (1 збірник).
5. Буланов В. Метод музыкального и вокального развития учащихся в условиях интенсивной работы детского хора. Обучающая техника Классик-хора «Аврора» / В. Буланов. — Екатеринбург: Экспериментальная детская хоровая музыкальная школа, 2000. — 29 с. [Электронный ресурс] : Режим доступа : <http://www.twirpx.com/file/524242/>.
6. Виноградов К. Работа над дикцией в хоре / К. Виноградов. — М.: Музыка, 1967. — 103 с. [Электронный ресурс] : Режим доступа : <http://www.twirpx.com/file/1703903/>.
7. Дмитриев Л. Основы вокальной методики / Л. Дмитриев. — М. : Музыка, 1968. — 675 с. [Электронный ресурс] : Режим доступа : <http://www.twirpx.com/file/224935/>.
8. Дмитриевский Г. Хороведение и управление хором / Г. Дмитриевский. — М. : Музгиз, 1957. — Изд. 2. — 106 с. [Электронный ресурс] : Режим доступа : <http://www.twirpx.com/file/1630463/>.
9. Емельянов В. Развитие голоса. Координация и тренинг. — СПб.: Лань, 1997. — 191 с. [Электронный ресурс] : Режим доступа : <http://www.twirpx.com/file/118489/>.
10. Кондрашин К. Мир дирижера (технология вдохновения) / К. Кондрашин. —Л.: Музыка, 1976. — 194 с. [Электронный ресурс] : Режим доступа : <http://listid.ru/item/1038127.html>.
11. Лащенко А. З історії Київської хорової школи / А. Лащенко. — К. : Музична Україна, 2007. [Электронный ресурс] : Режим доступа : <https://krytyka.com/ua/reviews/z-istoriyi-kyyivskoyi-khorovoyi-shkoly>.
12. Левандо П. Проблемы хороведения / П. Левандо. —Л. : Музыка, 1974. — 280 с. [Электронный ресурс] : Режим доступа :

<https://books.google.com.ua/books/about/>.

13. Медынь Я. Методика преподавания дирижерско-хоровых дисциплин / Я. Медынь. – М. : Музыка, 1977. – 135 с. [Электронный ресурс] : Режим доступа : <http://www.twirpx.com/file/1996640/>.

14. Ольхов К. Теоретические основы дирижерской техники / К. Ольхов. – Л.: Музыка, 1984. – 2-е изд. – 160 с. [Электронный ресурс] : Режим доступа : <http://www.twirpx.com/file/1892356/>.

15. Струве Г. Школьный хор. Книга учителя / Г. Струве. – М. : Просвещение, 1981. – 191 с. [Электронный ресурс] : Режим доступа : <http://www.twirpx.com/file/1862880/>.

16. Стулова Г. Теория и практика работы с детским хором Учеб. пособие для студ. пед. высш. учеб. Заведений / Г. Стулова. – М. : Владос, 2002. – 176 с. [Электронный ресурс] : Режим доступа : <http://www.twirpx.com/file/1676856/>.

17. Чесноков П. Хор и управление им / П. Чесноков. – М., 1961. – 3-е изд. – 241 с. [Электронный ресурс] : Режим доступа : <http://d.theupload.info/down/6q9i6427zx3ls5cnlt79lebhy1j19kuw/>

9. Посилання на відеоматеріали з мережі Інтернет

1. Академічний хор імені В. Палкіна – В. Мужчиль «Щедрик»
<https://www.youtube.com/watch?v=87wbiPfCryU>

2. Вокальний ансамбль «Imressive» – А. Шкепаєтс «Ligo»
<https://www.youtube.com/watch?v=bMVFzpRhaXw&t=2s>

3. Дитячий народний хор юнаків та хлопчиків «Дзвіночок»
https://www.youtube.com/watch?v=7StwpN_3Nfc&t=240s

4. Муниципальный академичный камерный хор «Хрещатик»
<https://www.youtube.com/watch?v=6igCrb0U1z4>

5. Муниципальный хор «Київ» – Українська народна пісня в обробці «Ой там за Лісочком» в обр. А. Авдієвського
<https://www.youtube.com/watch?v=VM0iyyqesXI>